

COMPETITIVENESS OF ENTERPRISES IN ACHIEVING SUSTAINABLE DEVELOPMENT OBJECTIVES

KONKURENCIESCHOPNOSŤ PODNIKOV Z HĽADISKA NAPLŇANIA CIEĽOV TRVALO UDRŽATEĽNÉHO ROZVOJA

Anna MARHEFKOVÁ

ABSTRACT

Strategic planning has a direct impact on the competitiveness of the company. It has been a much-discussed topic lately. These discussions are mainly in the context of meeting the goals of the 2030 Agenda for Sustainable Development. The Global Sustainable Development Goals defined by the United Nations in Agenda 2030 represent a development that enables the needs of current generations to be met without compromising the ability of future generations to meet their own needs.

KEY WORDS

Agenda 2030 for sustainable development, competitiveness, sustainable goals

JEL – CLASSIFICATION: E32, E44, M14

DOI: <https://doi.org/10.5817/CZ.MUNI.P210-8640-2021-11>

1 Úvod

V ostatnom období sa čoraz viac stretávame s pojmom zabezpečenia trvalo udržateľného rozvoja, ktorý preniká do všetkých sfér, nevynímajúc sféry sociálno-ekonomického života podniku. Táto problematika sa stáva jedným z prioritných cieľov Európskej únie v súvislosti s napĺňaním cieľov Agendy 2030 pre trvalo udržateľný rozvoj. Neustály nárast spotreby, výroby či znečistenia životného prostredia je v podmienkach vyčerpatelných zdrojov alarmujúci a uvedomujeme si začínajúci globálny nedostatok týchto prírodných zdrojov. Preto v čase globálnych zmien zaviedol Európsky parlament celý rad politík a iniciatív, ktoré sú zamerané aj na udržateľnú konkurencieschopnosť podnikov. Tieto iniciatívy majú zlepšiť celkové environmentálne vlastnosti výrobkov počas ich životného cyklu či stimulovať dopyt po kvalitnejších výrobkoch. Hlavnými činiteľmi v oblasti udržateľného rozvoja sú podniky, ktoré ovplyvňujú všetky aspekty udržateľného rozvoja a zároveň regulujú vnímanie udržateľnosti spotrebiteľmi.

2 Súčasný stav riešenej problematiky doma a v zahraničí

Pôvodne sa pojem konkurencieschopnosti chápal ako stabilný rast prosperity, výkonnosti a zisku podniku. V súčasnosti ak chce podnik v globalizovanej spoločnosti zvyšovať konkurencieschopnosť a uspieť na trhu, neustále sa musí zlepšovať, rozvíjať, prispôbovať požiadavkám a novým trendom. Koncepcia trvalo udržateľného rozvoja je ponímaná komplexne a preto je tvorená prienikom ekonomického, sociálneho, environmentálneho a inštitucionálneho rozvoja. Udržateľný rozvoj je odpoveďou na doterajšiu nadmernú spotrebu a konzumné správanie

spotrebiteľov. Hlavnými činiteľmi v oblasti udržateľného rozvoja sú podniky, ktoré ovplyvňujú všetky aspekty udržateľného rozvoja a zároveň regulujú vnímanie udržateľnosti spotrebiteľmi. Pohľad na konkurencieschopnosť podnikov sa mení aj v súvislosti na celosvetový problém šírenia pandémie Covid-19 a je zároveň determinovaná napĺňaním cieľov Agendy 2030 pre trvalo udržateľný rozvoj. Pri implementácii udržateľnosti je však potrebné prihliadať nielen na návratnosť finančnej investície do udržateľného riešenia, ale aj napr. na pozitívne vplyvy, zvýšenie kvality podnikových procesov a produktov, ktoré taktiež ovplyvňujú konkurencieschopnosť podnikov.

2.1 Globálne ciele pre udržateľný rozvoj

Aktuálne ciele udržateľného rozvoja v globálnom ponímaní boli prezentované v dokumente „2030 Agenda pre udržateľný rozvoj“, ktorý nadväzuje na agendu prijatú v roku 2000 „Miléniové ciele rozvoja“. Agenda „Miléniové ciele rozvoja“ od svojej existencie dosiahla čiastočné zlepšenie situácie vo svete, avšak veľkú časť ambiciózných plánov sa naplniť nepodarilo. Miléniové ciele boli zamerané prevažne na rozvojové krajiny. Agenda 2030 je prvou globálnou dohodou, ktorú akceptujú všetky krajiny sveta, vďaka čomu je jej obsah pomerne rozsiahly. Nová nadväzujúca Agenda pre udržateľný rozvoj na roky 2016–2030 si kladie za úlohu nielen dosiahnuť predchádzajúce nesplnené ciele, ale má omnoho vyššie ambície naplnenia nových cieľov. Agenda 2030 je komplexným súborom globálnych priorít pre dosiahnutie udržateľného rozvoja a vyzýva členské štáty Organizácie spojených národov k spoločnému postupu pri riešení týchto globálnych výziev. Taktiež je vyjadrením záväzku členských štátov viesť vlastný rozvoj udržateľnosti, nastaviť politiky, stratégie a plánovanie tak, aby prispeli k úspešnému dosiahnutiu požadovaných cieľov. Táto celosvetová stratégia schválená organizáciou Spojených národov definuje ciele globálneho udržateľného rozvoja a želaný stav vo svete v roku 2030.

Obrázok 1

Globálne ciele udržateľného rozvoja

Zdroj: <https://www.vicpremier.gov.sk/sekcie/investicie/agenda-2030/index.html>

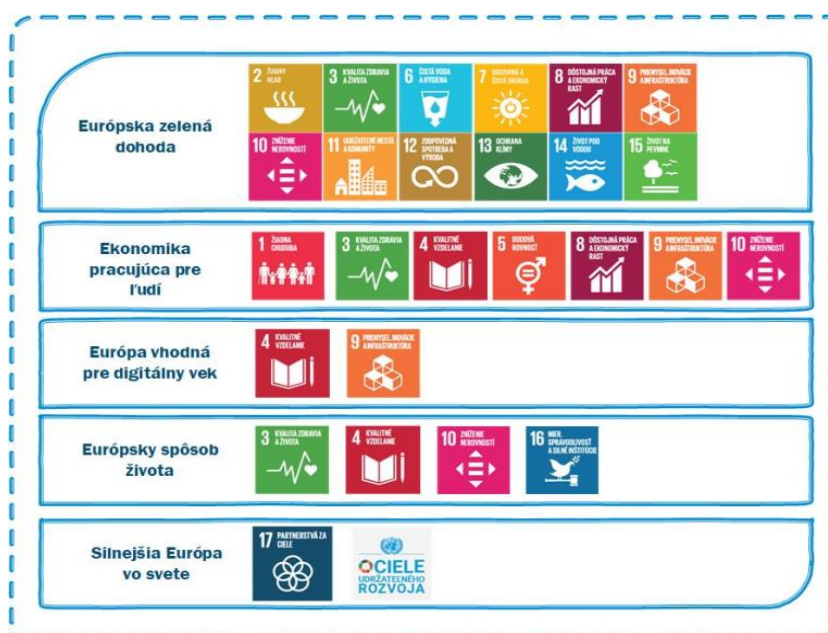
Agenda 2030 pre udržateľný rozvoj je súhrnom globálnych záväzkov, ktorými medzinárodné spoločenstvo reaguje na najzávažnejšie výzvy súčasnosti. Zmena klímy, chudoba, zvyšujúce sa ekonomické a sociálne nerovnosti alebo neudržateľnosť prevládajúcich vzorcov výroby a spotreby sú komplexné a navzájom previazané problémy. Izolované, nesystematické zásahy a opatrenia preto strácajú účinnosť pri ich riešení. Agenda 2030 bola prijatá členskými štátmi Organizácie Spojených národov v roku 2015 a vyzýva štáty k spoločnému koordinovanému postupu pri riešení globálnych výziev (UN, 2015).

2.2 Európske ciele pre udržateľný rozvoj

Globálne ciele trvalo udržateľného rozvoja definované Organizáciou spojených národov v Agende 2030 boli Európskou úniou prijaté a zapracované do Európskeho Konsenzu Rozvoja v roku 2015. Definuje spoločnú víziu a stratégiu pre rozvojové spolupráce a Konsenzus Rozvoja definuje ako hlavný cieľ elimináciu chudoby, taktiež však integruje ekonomický, sociálny a environmentálny udržateľný rozvoj. Predsedníčka Európskej komisie Ursula von der Leyen rozdelila sedemnást' cieľov udržateľného rozvoja do šiestich hlavných ambícií Európskej únie. Toto rozdelenie chápeme ako holistické rozdelenie cieľov udržateľného rozvoja (*European Commission 2021*).

Obrázok 2

Šesť hlavných priorit pre Európsku úniu

Zdroj: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/sk/SPEECH_20_1655

Predsedníčka Európskej komisie Ursula von der Leyen predstúpila 16. septembra 2020 v Európskom parlamente so správou o stave Únie. Vo svojom prejave zosumariovala, čo všetko sa Komisii podarilo dosiahnuť a zároveň predstavila celú škálu nových iniciatív. Medzi plánmi, ktoré oznámila, bolo napríklad odstraňovanie bariér vo vnútornom trhu, nová stratégia pre schengenský priestor, návrh na zníženie emisií do roku 2030 aspoň o 55%, investície do digitálnych technológií a ďalšie (European Commission 2021).

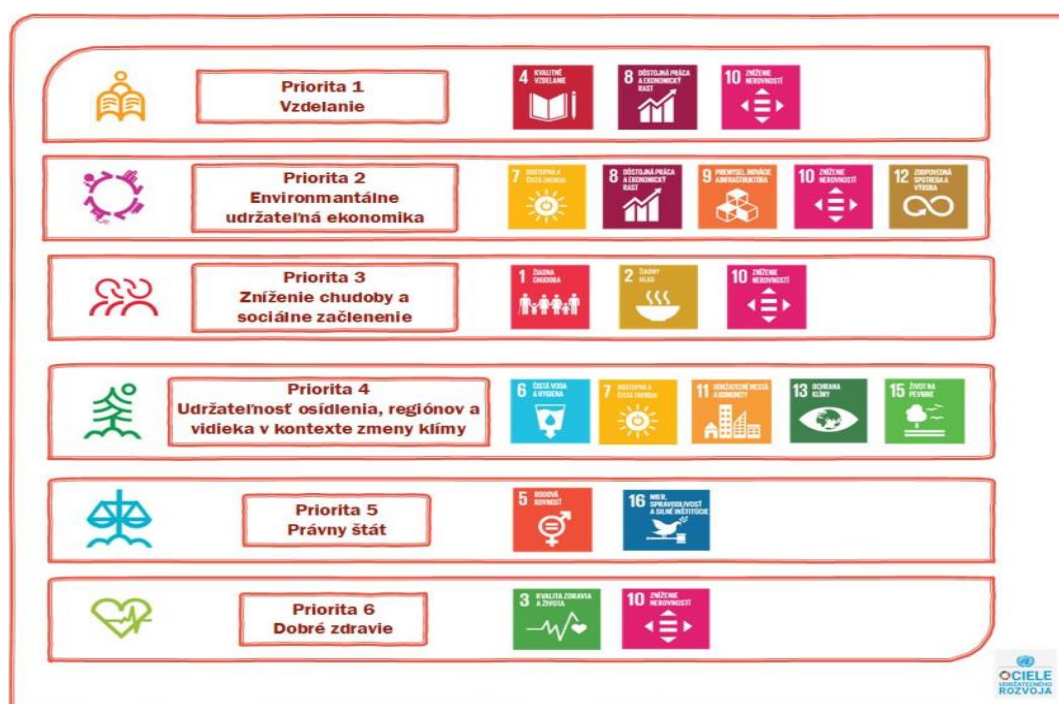
2.3 Ciele Slovenskej republiky pre udržateľný rozvoj

Agenda 2030 pre udržateľný rozvoj Organizácie Spojených národov je doposiaľ najkomplexnejším súborom globálnych priorit pre dosiahnutie udržateľného rozvoja. Slovenská republika sa k implementácii Agendy 2030 prihlásila v dokumente „Východiská implementácie Agendy 2030 pre udržateľný rozvoj“ schválenom uznesením vlády č. 95/2016. Implementácia Agendy 2030 na národnej úrovni bude spadať pod Úrad podpredsedu vlády Slovenskej republiky pre investície a informatizáciu. Externú dimenziu implementácie zastrešuje Ministerstvo zahraničných vecí a európskych záležitostí. Zabezpečiť udržateľný rozvoj je však možné výlučne prostredníctvom jeho integrácie do všetkých verejných politík. Z tohto dôvodu bude i Ministerstvo životného prostredia SR úzko participovať na vykonávaní Agendy 2030 a zavádzaní environmentálnych trvalo udržateľných cieľov do praxe. V rámci implementácie udržateľného

rozvoja si Slovensko stanovilo šesť národných priorít, ktoré v sebe integrujú sedemnást' cieľov udržateľného rozvoja. Postup implementácie environmentálnych cieľov Agendy 2030 v domácom prostredí vychádza zo skutočnosti, že téma udržateľného rozvoja nie je v domácich podmienkach úplne neznámou. To umožňuje nadviazať na doterajšie aktivity a zamerať sa jednak na oživenie úsilia o implementáciu už skôr rozpracovaných odvetvových stratégií a aktivít, najmä na Národnú stratégiu trvalo udržateľného rozvoja prijatú vládou SR v roku 2001. V domácich podmienkach rezort životného prostredia sústreďuje svoju pozornosť v dlhodobom horizonte na oblasti: zmena klímy, voda, ochrana biodiverzity, ochrana a trvalo udržateľné využívanie prírodných zdrojov a nakladanie s odpadmi, trvalo udržateľná spotreba a výroba najmä v nadväznosti na politiku obehového hospodárstva a zelený rast.

Obrázok 3

Šesť hlavných priorít pre Slovenskú republiku

Zdroj: <https://www.minzp.sk/agenda-2030/>

Našu pozornosť venujeme Priorite 2: posilnenie domáceho výskumu zdrojov; podpora obehového hospodárstva a udržateľnej výroby a spotreby; rozvoj nízkouhlíkovej ekonomiky, udržateľnej energie a nízkoemisnej dopravy a logistiky; adaptácia ekologického poľnohospodárstva a lesníctva; zabezpečenie fiškálnej udržateľnosti demografických zmien. Prijaté úlohy pre splnenie Priority 2:

- Podporiť slovenské stredné a malé podniky.
- Vytvorenie informačnej a vzdelávacej platformy pre podnikateľov.
- Zelený vzdelávací fond: systémové a dlhodobé riešenia na podporu environmentálneho povedomia a eko výchovné projekty.
- Informačný systém odpadového hospodárstva.
- Štúdiá nízkouhlíkoveho rastu Slovenskej republiky.
- Elektromobilita.
- Udržateľnosť finančnej podpory starnúcej populácie.

Ciele udržateľného rozvoja na národnej úrovni sú integrované do šiestich priorít. Ako hlavná priorita bolo označené vzdelávanie a transformácia k environmentálne udržateľnej ekonomike. Stratégia Slovenska na obdobie 2020–2030 bola tvorená so zreteľom na plnenie svetových a európskych cieľov udržateľného rozvoja.

Pandémia Covid-19 výrazne zasiahla hospodárstvo celej EÚ a odhalila vzájomnú závislosť globálnych hodnotových reťazcov a preukázala rozhodujúcu úlohu globálne integrovaného a fungujúceho jednotného trhu. Vplyv krízy sa v jednotlivých ekosystémoch a spoločnostiach líši, ale kľúčové otázky, na ktoré sa poukazuje, sú:

- uzavreté hranice obmedzujúce voľný pohyb tovaru a služieb,
- prerušené globálne dodávateľské reťazce ovplyvňujúce dostupnosť základných výrobkov,
- narušenie dopytu.

Na riešenie týchto otázok sa v aktualizovanej stratégii navrhujú nové opatrenia, ktoré sa zameriavajú najmä na:

- posilnenie odolnosti jednotného trhu,
- podpora otvorenej strategickej autonómie Európy riešením strategických závislostí,
- urýchlenie dvojitej transformácie na ekologické a digitálne hospodárstvo.

2.4 Stratégia a konkurencieschopnosť podnikov

Strategické plánovanie má priamy vplyv na konkurencieschopnosť podniku a na tvorbu stratégie. Michael Porter (1997) hovorí o konkurenčnej stratégii a konkurencieschopnosti ako o priamom výsledku podnikovej stratégie. Definuje tzv. „Porterov model piatich síl“, ktorý definuje päť základných vplyvov prostredia na podnik, hodnotí konkurenčné prostredie pomocou rizika vstupu nových konkurentov, stupňa súperenia medzi podnikmi umiestnenými v odvetví, obchodnej sily kupujúcich, obchodnej sily dodávateľov a hrozby substitúcie produktov odvetvia.

Porter definuje konkurencieschopnosť len na základe externých vplyvov a externého konkurenčného prostredia podnikov. V dnešnej dobe v tomto, ale môžeme nesúhlasiť, nakoľko konkurenčné výhody môžu byť spôsobené aj legislatívou, rôznymi stimulmi a zvýhodneniami, alebo ekologickým, spoločenským, udržateľným pôsobením podniku.

Thomson a Strikland (2007) definujú stratégiu ako akčný plán manažmentu podniku a jeho prevádzkových operácií. Ďalej hovoria, že stratégia podniku pozostáva z konkurenčných pohybov a podnikových prístupov, ktoré používajú manažéri pre rozvoj a udržateľnosť podnikania. Tiež zadefinovali potrebu flexibility stratégie, nakoľko podnik môžu ovplyvniť nečakané zmeny ako prírodná pohroma alebo legislatívne zmeny. Uvádzajú, že stratégia je zároveň proaktívna ako aj reaktívna. Akcia stratégie na zmeny musí byť dostatočne pružná a musí poskytovať dostatočný priestor na reakciu.

Svetové ekonomické fórum, ktoré sprostredkováva meranie konkurencieschopnosti medzi krajinami definuje konkurencieschopnosť ako „súbor inštitúcií, politík a faktorov, ktoré určujú úroveň produktivity krajiny.“ Definícia ďalej hovorí o tom, že pri uvažovaní o konkurencieschopnosti krajiny, je potrebné zvážiť ako zlepšuje blaho obyvateľov, pretože konkurenčná ekonomika je produktívna ekonomika. Poukazuje na vzťah produktivity, ktorá vedie k rastu a vyššej úrovni príjmu. (Cann 2021).

Pri definovaní konkurencieschopnosti môžeme spomenúť aj úrovne definované ako:

- Schopnosti podniku: hodnotenie postupov podniku, potreby zdrojov a kompetencií správy zdrojov.
- Podnikateľský ekosystém: hodnotenie podpory podnikateľského prostredia miestnymi (lokálnymi) inštitúciami.

- Národné prostredie: hodnotenie makroekonomického a regulačného prostredia. Národné prostredie je nastavené vládou. (ITC, 2015).

Konkurencieschopnosť je priamy výsledok podnikovej stratégie, vyjadruje schopnosť dosahovať pozitívny výsledok podnikania a získať konkurenčnú výhodu v konkurenčnom prostredí.

Svetové ekonomické fórum (2016) hovorí, že pozornosť by mala byť upriamená na udržateľnú konkurencieschopnosť práve kvôli tomu, že konkurencieschopné ekonomiky bývajú viac inovatívne, odolné a lepšie reagujú na externé zmeny a teda dosahujú vyšší stupeň prosperity. Pre priblíženie konceptu udržateľnej konkurencieschopnosti, prepája konkurencieschopnosť s udržateľným životným prostredím a sociálnou udržateľnosťou. Konkurencieschopnosť a environmentálna udržateľnosť sú prepojené nielen na úrovni štátu ale taktiež na úrovni podniku. Dostupnosť prírodných zdrojov a ich obnoviteľnosť má priamy vplyv na schopnosť konkurovať na trhoch. Podniky sú zase z environmentálneho hľadiska regulované štátom, ten definuje minimálne povinnosti podnikov. Hlavné kanály podporujúce tento vzťah sú: efektívna spotreba prírodných zdrojov, zníženie uhlíkovej stopy, zlepšenie zdravia a inovačná biodiverzita. Formy sociálnej udržateľnosti, ktoré podporujú konkurencieschopnosť podnikov, hlavne ich produktivitu a dlhodobú prosperitu sú: inkluzívnosť, rovnosť a súdržnosť a odolnosť (ITC 2021).

Karman a Savanevičiene (2020) uviedli nasledovné definície udržateľnej konkurencieschopnosti – udržateľná konkurencieschopnosť podniku je jeho schopnosť vyprodukovať správny produkt za správnu cenu v požadovanom čase. Udržateľná konkurencieschopnosť je podľa nich tiež schopnosťou spĺňať požiadavky zákazníkov a reagovať na dopyt trhu na operatívnej úrovni.

3 Výskumný dizajn

Hlavným cieľom príspevku je charakterizovať a popísať prijaté Ciele udržateľného rozvoja a ich implementáciu v súvislosti s konkurencieschopnosťou podniku. V úvodnej časti sme poukázali na globálne ciele udržateľného rozvoja dokumentu „2030 Agenda pre udržateľný rozvoj“, prijatie cieľov na úrovni EÚ ako aj šesť cieľov Slovenskej republiky pre udržateľný rozvoj. V druhej časti sme sa zamerali a popísali strategické plánovanie v súvislosti na konkurencieschopnosť podnikov, ukazovatele hodnotiace základné piliere trvalej udržateľnosti, ukazovatele pre sledovanie udržateľnosti podniku. K spracovaniu informácií a poznatkov v príspevku sme využili klasické metódy analýzy, syntézy, indukcie, dedukcie a komparácie.

4 Výsledky práce a diskusia

V rámci príspevku sme analyzovali teoretické východiská cieľov udržateľného rozvoja definovaných v Agende 2030, v strategických dokumentoch EÚ a odbornej literatúre. Taktiež sme analyzovali teoretické východiská konkurencieschopnosti podniku, a poukazovali na možný vplyv cieľov udržateľného rozvoja na konkurencieschopnosť podnikov. Udržateľná konkurencieschopnosť je podporovaná aj princípom troch pilierov (ekonomický, sociálny a environmentálny), známy ako „Triple-bottom-line“ a to tak, že vytvára ekonomickú hodnotu, podporuje sociálne zabezpečenia a nekompromituje životné prostredie. Podľa Villeneuve et al. (2017) na zhodnotenie globálnej i podnikovej udržateľnosti by mali vhodné nástroje riešiť viacozmerné kritériá trvalej udržateľnosti, konkrétne environmentálny, ekonomický a sociálny pilier na rôznych priestorových (medzinárodných, národných a miestnych) a časových (dlhodobých a krátkodobých) úrovniach. V literatúra sa niekedy zaraďuje vedľa piliera sociálneho aj pilier inštitucionálny, prípadne počet pilierov sa rozširuje o bezpečnosť a kultúru. Udržateľnosť na globálnej, európskej a národnej úrovni sa vykonáva na základe hodnotenia dosahovania cieľov Agendy 2030. Pre takéto hodnotenie však bolo vytvorených niekoľko ukazovateľov (viď

tabuľka 1). Udržateľnosť na úrovni národov, prípadne na globálnej úrovni je vykonávaná Štatistickými komisiami na základe úrovne naplnenia jednotlivých indikátorov definovaných sedemnástimi cieľmi udržateľného rozvoja. Informácie o plnení cieľov udržateľného rozvoja sú spravidla podávané správami Agendy 2030.

Tabuľka 1

Ukazovatele hodnotiace základné piliere trvalej udržateľnosti

Názov ukazovateľa	Zameranie ukazovateľa
ISEW Index of Sustainable Economic Welfare	index udržateľného hospodárskeho blahobytu
GCI Global Competitiveness Index	globálny index konkurencieschopnosti
DBI Doing Business Index	index podnikateľského prostredia
GEDI Global Entrepreneurship Development Index	globálny index rozvoja podnikania
EFI Economy Freedom Index	index ekonomickej slobody
GII Global Innovation Index	globálny inovačný index
HDI Human Development Index	index ľudského rozvoja
GDI Gender-related Development Index	index rodového rozvoja
HPI Human Poverty Index	index ľudskej chudoby
ISH Index of Social Health	index zdravia spoločnosti
WI Well-being Index	index bohatstva
BLI Better Life Index	index lepšieho života
EPI Environmental Performance Index	index životného prostredia
ESI Environmental Sustainability Index	index environmentálnej udržateľnosti
EVI Environmental Vulnerability Index	index environmentálnej zraniteľnosti
SDI Sustainable Development Index	index udržateľného rozvoja

Zdroj: *vlastné spracovanie*

Ukazovatele, ktoré sa takto sledujú súvisia s ekonomickou výkonnosťou a sú to napríklad výnosy, zadlženosť, podiel na zisku a náklady. Takáto analýza môže prispieť k ekonomickej udržateľnosti. Pre sledovanie udržateľnosti podniku je vhodné využiť viacero spôsobov. V praxi sa využívajú napríklad Balance Scorecard (BSC), Hodnotenie životného cyklu (LCA), EFQM. Balanced Scorecard je metóda, vyvinutá Kaplanom a Nortonom (2001), používaná pre hodnotenie strategickej výkonnosti. Je to viacdimenzionálny nástroj ktorý zohľadňuje štyri základné oblasti: finančnú, zákaznícku, interné procesy, a zamestnanosť. Sakál (2007) ju považuje za najúčinnější nástroj pre hodnotenie ekonomických environmentálnych a sociálnych aspektov podniku. Pre zaradenie udržateľného rozvoja do BSC je dôležité túto oblasť pridať do BSC buď vytvorením samostatnej oblasti alebo začlenením troch pilierov. BSC je schopná hodnotiť (kvantifikovať) finančné aj nefinančné aspekty preto je vhodným nástrojom pre hodnotenie udržateľnosti podniku. (Sakál 2014) Model EFQM, alebo model výnimčnosti je hodnotiaci model vytvorený a stále zdokonaľovaný Európskou úniou. Má hodnotiť výnimčnosť

podnikov, ich výkonnosť vo všetkých oblastiach s cieľom neustáleho zlepšovania. Za výnimočné spoločnosti sú považované tie, ktoré trvalo udržiavajú najvyššie úrovne výkonnosti a prekračujú očakávania zainteresovaných strán. (UNMSR 2017)

5 Záver

V súvislosti s uplatňovaním cieľov udržateľného rozvoja v praxi, definovaných dokumentom „2030 Agenda pre udržateľný rozvoj“ je venované veľké úsilie navrhovaniu a zavádzaniu rôznych ukazovateľov slúžiacich na meranie a následne posudzovanie a vyhodnocovanie toho, či je tento vývoj a konkurencieschopnosť podniku v súlade s princípmi a kritériami udržateľného rozvoja. Cieľom príspevku bolo poskytnúť teoretický prehľad prijatých cieľov udržateľnosti na globálnej, európskej a národnej úrovni a ich uplatňovanie v strategickom plánovaní a konkurencieschopnosti podniku. Udržateľná konkurencieschopnosť je podporovaná princípmi troch pilierov a ich ukazovateľov, ktoré by v budúcnosti mohli napomôcť dosiahnuť želaný stav v spoločnosti.

ACKNOWLEDGEMENT

Tento príspevok je čiastkovým výstupom riešenia projektu VEGA MŠ SR č. 1/0708/20 „*Sociálne-ekonomické determinanty trvalo udržateľnej spotreby a výroby z hľadiska vplyvu na výkonnosť a konkurencieschopnosť podnikov*“ v rozsahu 100%, vedeným vedúcou projektu doc. Ing. Danielou Rybárovou, PhD.

REFERENCES

- Eurostat, 2020. *Sustainable development in the European Union: Monitoring report on progress towards the CURs in an EU context. 4. Publications Office of the European Union*. ISBN 978-92-76-17443-1.
- Kaplan, R. S., Norton, D. P., (2001). *Balanced scorecard. Strategický systém měření výkonnosti podniku*. 2. vydání. Praha: Management Press. 267 s. ISBN 80-7261-037-6.
- Karman, A., Savanevičiene, A., (2020). Enhancing dynamic capabilities to improve sustainable competitiveness: insights from research on organisations of the Baltic region. *Baltic Journal of Management*. Roč. 16, č. 2 (2020), s. 318–341. [online]. [cit. 2021-10-29]. DOI: 10.1108/BJM-08-2020-0287.
- Porter, M.E., (1997). *Competitive Strategy. Measuring Business Excellence*. Roč. 1, č. 2 (1997), s. 12–17. [online]. [cit. 2021-10-29]. DOI: 10.1108/eb025476
- Sakál, P., Podsklan, A., (2004). *Strategický manažment*. Bratislava: Vydavateľstvo STU. Edícia skrípt. ISBN 80-227-2153-0.
- Sakál, P., Hrdinová, G., Moravčík O., Štefanková, J., (2014). *Udržateľné spoločensky zodpovedné podnikanie: Návrh konceptu metodiky tvorby systému udržateľnej stratégie SZP v kontexte s konceptom HCS modelu 3E*. Trnava: STU v Bratislave, ISBN 978-80-8096-198-5.
- Thompson, A., Strickland A. J. III., Gamble, J., (2007). *Crafting and Executing Strategy: The Quest for Competitive Advantage: Concepts and Cases*. 16th edition. New York: McGraw-Hill. ISBN 978-0-073-38124-4.
- Villarreal, R. M., Perdomo, E. V., Aguilera, R.T., (2019). *Role of logistics performance in the achievement of the SDGs*. At: IISE Annual Conference & Expo 2019, May 18–21, Orlando, FL. [online]. [cit. 2021-10-28]. Dostupné na: https://www.researchgate.net/publication/333247410_Role_of_logistics_performance_in_the_achievement_of_the_UN_Sustainable_Development_Goals_SDGs

Webové stránky

- Agenda 2030. [online] (2020). [cit. 2021-10-29]. Dostupné na:
<https://vicepremier.gov.sk/sekcie/investicie/agenda-2030/index.html>.
- Cann, Oliver. (2021). *What is competitiveness? World Economic Forum* [online]. [cit. 2021-10-24].
Dostupné na: <https://www.weforum.org/agenda/2016/09/what-is-competitiveness/>
- Ciele udržateľného rozvoja. (2019). [online]. [cit. 2021-10-29]. Dostupné na:
http://www.unis.unvienna.org/unis/sk/topics/sustainable_development_goals.html
- EP (Európsky parlament). *Výročná strategická správa o implementácii a plnení cieľov trvalo udržateľného rozvoja*. Dostupné na: https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-8-2019-0220_SK.pdf
- European Commission. (2021). *EU holistic approach to sustainable development*. [online]. [cit. 2021-10-30]. Dostupné na: https://ec.europa.eu/info/strategy/international-strategies/sustainable-development-goals/eu-holistic-approach-sustainable-development_en
- ITC (International Trade Centre). (2015). *ITC's concept of competitiveness*. [online]. [cit. 2021-10-29]. Dostupné na: <https://www.intracen.org/SMECS/Concept/>
- MIRRI (Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie). *Správa o dosiahnutých výsledkoch v národných prioritách implementácie Agendy 2030*. Dostupné na:
[content/uploads/2020/12/SK_Sprava_dosiahnute_vysledky_A2030.pdf](https://www.mirri.gov.sk/wp-content/uploads/2020/12/SK_Sprava_dosiahnute_vysledky_A2030.pdf)
[https://www.mirri.gov.sk/wp-](https://www.mirri.gov.sk/wp-content/uploads/2020/12/SK_Sprava_dosiahnute_vysledky_A2030.pdf)
- UN (United Nations), (2017). *SDG Industry matrix : Industrial Manufacturing*. [online]. [cit. 2021-10-29]. Dostupné na: <https://assets.kpmg/content/dam/kpmg/xx/pdf/2017/05/sdg-industrial-manufacturing.pdf>
- UNMSR (Úrad pre normalizáciu, metrológiu a skúšobníctvo Slovenskej republiky). (2020). *Model výnimčnosti EFQM*. [online]. [cit. 2021-10-29]. Dostupné na: <https://cafcentrum.unms.sk/model-vynimocnosti-efqm>
- UN (United Nations). (2015). *The 2030 Agenda for sustainable development*. [online]. [cit. 2021-10-30]. Dostupné na: <https://sdgs.un.org/goals>

CONTACT

Ing. Anna Marhefková
University of Economics in Bratislava
Faculty of Business Management
Department of Business Economy
Dolnozemska cesta 1/b
852 35 Bratislava, Slovak Republic
e-mail: anna.marhefkova@euba.sk